

Å REFLEKTERE OVER EGET YRKESVALG

Å velge yrke kan være vanskelig. Det er mye å tenke igjennom og reflektere over. Som nevnt tidligere må du vurdere dette: Hvilke arbeidsoppgaver må du gjøre i de ulike yrkene? Passer dette sammen med dine *egenskaper, evner og interesser*? Ønsker du å jobbe med barn, unge, eldre – eller ha en jobb der du møter mennesker i alle aldrer og livssituasjoner? Hvor lett er det å få jobb der du bor?

For å kunne velge riktig må du være klar over hvilke egenskaper og evner du har, og hva interessene dine betyr for yrkesvalget.

Eksempel

Ella og Jasmin går på Vg1 Helse- og oppvekstfag. De snakker sammen om hvilket yrke de skal utdanne seg til. De har lest om de ulike yrkene, og nå tenker de på det de har lært.

«Jeg har lyst til å bli foterapeut», sier Jasmin. «Tenk på hvor viktig føttene våre er – de bærer hele kroppen! Det vil jeg bli!»

«Det vil ikke jeg!» sier Ella. «Jeg synes det høres spennende ut med ambulansarbeider. Tenk å kjøre utrykning, da, i full fart! Jeg digger fart!»

Jasmin ser lenge på Ella. «Men jobben som ambulansarbeider handler jo om mye mer enn det! Tenk å komme til en bilulykke der noen kanskje er hardt skadet og dør! Huff – det hadde jeg aldri klart», sier hun. «Og så må du sikkert bruke mye tid på å frakte eldre fra sykehus til sykehjem, for eksempel. Du må vel jobbe turnus også, ikke sant? Vil du det?»

Som Jasmin sier til Ella: Mye i et yrke kan høres spennende ut. Men når du skal velge yrke, er det også mye annet å tenke over. Her er noen eksempler:

Arbeidstid. Hvordan er *arbeidstida*? Må du for eksempel jobbe *turnus*? Å jobbe *turnus* betyr at arbeidstida ikke er den samme fra dag til dag. Du jobber ikke alltid fra 0800 til 1600, men må noen ganger jobbe seinvakter, nattevakter, i helgene eller på høytider som jul og påske.

► **turnus** = å jobbe ulike vakter gjennom dagen eller døgnet. Turnus er nødvendig når det er behov for arbeidstakere hele døgnet, slik det for eksempel er på et sykehjem eller som ambulansarbeider

? • Hva tenker du om det Ella sier? Har hun gjort et godt valg? Hva bør hun reflektere mer over før hun bestemmer seg?

? • I hvilke av yrkene du har lest om, må du jobbe turnus?
• Hva tenker du om å jobbe turnus? Reflekter over dette: Hvilke fordeler ville det kunne gi? Hvilke ulemper?
• Når tror du det er viktigst med fast arbeidstid: Når du er ung, når du har små barn, når du ikke har barn, eller når egne barn er voksne og du kanskje får barnebarn?

Jobbe alene eller sammen med andre? Noen liker å jobbe alene. De har kanskje ikke så stort behov for kolleger, men tenker at det viktigste er kontakten med brukere, kunder og pasienter. Det er jo det de er interessert i! Andre synes at et godt arbeidsmiljø med gode kolleger er helt nødvendig for å kunne trives på jobben.

Jobbmuligheter. Tenk for eksempel på dette: Er det lett å få jobb med det yrket du ønsker deg? Ønsker du å jobbe heltid eller deltid? Er det for eksempel mulig i yrket «ditt» å få en 100 % stilling hvis du ønsker det? Og kan du få jobb der du bor, eller må du flytte? Kan du få jobb med yrket ditt i utlandet?

For mange er det viktig å tenke over arbeidsmuligheter i framtida. Hvordan vil behovet for yrket du ønsker å utdanne deg til, være om 10–20 år og kanskje enda lenger fram i tid?

Videreutdanning. Noen tenker kanskje på hvilke muligheter det er til å utvikle seg i jobben eller å videreutdanne seg. Kanskje ønsker du på sikt å utdanne deg til sykepleier, barnehagelærer eller farmasøyt? Da må du ha utdanning fra høgskole eller universitet. Tenk derfor også over hvilket videregående løp som vil gi deg god kompetanse til å studere videre.

? • I hvilke av yrkene hender det at du jobber alene? Kunne du tenke deg å jobbe i et slikt yrke? Hvorfor eller hvorfor ikke?

Tenk kritisk

• Hvordan tror du helse- og oppvekstsektoren vil utvikle seg framover? Tror du at arbeidsoppgavene kan bli annerledes om noen år? Vil det bli enklere eller vanskeligere å få jobb? Vil det fortsatt være behov for yrket ditt? Hvordan kan du finne ut mer?

? • Hva ville du for eksempel ha valgt på Vg2 om du vil utdanne deg til barnehagelærer eller sykepleier? Hva om du ønsker å bli farmasøyt?